

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้เราตั้งใจมาทำบุญนะ เวลาเราทำบุญกุศล เราเลือกวัดไหน วัดไหนเราควรไปทำบุญ วัดไหนเราไม่ควรไปทำบุญ เราจะเลือกของเรา ที่นี้พอเราเลือกของเรา เราเชื่อเราศรัทธาที่ไหน เวลาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขามององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “ควรทำบุญที่ไหน”

“ควรทำบุญที่เธอพอใจ”

ถ้าเราพอใจที่ไหน เราเลือกวัด เราพอใจ เราเลือกวัดไหน มันแบบว่าพอใจ เราพอใจ เราควรทำบุญวัดนั้น เพราะว่ากิเลสในใจของเรามันตระหนี่ถี่เหนียว

คำว่า “ตระหนี่ถี่เหนียว” เราทุกข์เรายากนะ เราหาเงินหาทองมาเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เราทำหน้าที่การงานก็เพื่อหาปัจจัยมาเป็นเครื่องอยู่อาศัย สิ่งที่เราหาทุกอย่างยากขนาดไหน แล้วจิตใจของเรา เราทุกข์ยากขนาดนี้ แล้วเราว่าเราจะเสียสละได้อย่างไร ถ้าเราจะเสียสละ เห็นไหม ถ้ามันพอใจ เห็นไหม มันพอใจ “เธอพอใจที่ไหนควรทำบุญที่นั่น” ถ้ามันพอใจ มันทำได้ ถ้ามันไม่พอใจ เพราะในกิเลสเรามันก็ตะขิดตะขวงใจอยู่แล้ว เพราะกิเลสในใจเรามันตะขิดตะขวงใจ แล้วยังฝืนทำอีก มันทำได้ยาก

ฉะนั้น “เธอควรทำบุญที่ไหน”

“เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ”

แล้วถ้าจะเอาผลกันล่ะ แล้วถ้าจะเอาผล เอาบุญกุศลล่ะ? เอาบุญกุศล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าให้ดูที่เนื่อนาบุญแล้ว ถ้าเนื่อนาที่ดี เราหว่านเมล็ดพันธุ์พืชไป ข้าวกล้ามันจะงอกงามมาก ถ้าเราหว่านข้าวกล้าของเราลงไปทีเนื่อนาไม่ดี มันก็ไม่ดีขึ้นมา แล้วเนื่อนาที่ดี ทำอย่างไรล่ะ เนื่อนาที่ดี เราดูที่ไหนล่ะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เนื่อนาดีที่สุดคือเนื่อนาที่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า คือว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เป็นศาสดา เป็นผู้ที่สะอาด
บริสุทธิ์นั้น อันนี้ได้บุญอันดับหนึ่ง อันดับที่สองคือพระปัจเจกพุทธเจ้า อันดับที่สามคือพระอัคร
สาวก อันดับที่ดีคือพระอรหันต์ แล้วก็พระอนาคามี พระลงมาต่างๆ จนถ้าไม่มีใครทำบุญ ทำบุญที่
ไหนไม่ได้อีกแล้ว เพราะพระเราทำตัวเหลวไหลจนไม่น่าที่จะเคารพบูชาเลย...ให้ทำสังฆทานชะ
ถ้าทำสังฆทาน สังฆทานหมายถึงหมู่สงฆ์ที่เป็นสาธารณะ เราทำกับสาธารณะ เพราะบุคคลนั้น ใน
เมื่อไม่น่าไว้วางใจ เราให้ทำบุญกับคณะสงฆ์ชะ คือทำสังฆทาน ก็จะได้บุญเท่ากับองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะมีความศรัทธา เห็นไหม “เธอจงทำความเชื่อนั้น”

ฉะนั้น ถ้าเราจะหาเนื่อนาที่เราจะทำบุญกุศล เราก็หาของเรา หาของเรา เห็นไหม ฉะนั้น
เวลาเราแสวงหา เราก็บอกว่า “วัดนั้นก็ทำอย่างนี้ วัดนี้ก็ทำอย่างนั้น” นี้วัดของเรา เราก็เป็นลูกศิษย์
หลวงปู่มั่น เป็นลูกศิษย์ของสายพระกรรมฐาน พระกรรมฐาน สมัยโบราณนะ พระกรรมฐาน
ตั้งแต่สมัยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านออกประพฤติปฏิบัติแสนทุกข์แสนยาก แสนทุกข์แสนยาก
เพราะอะไร เพราะพระทั่วไปเขาไม่ประพฤติปฏิบัติกัน เขาบอกว่าในเมื่อบวชมาแล้วก็ดีแล้ว บวช
มาแล้วก็มีศีลแล้ว บวชมาแล้วก็เป็นพระแล้ว ก็อยู่วัดอยู่วาเพื่อทำพิธีกรรม มันก็สมบูรณ์แล้ว ทำไม
ต้องไปออกทุกข์ออกยากล่ะ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่ฟัง ท่านพยายามแสวงหาของท่าน ท่านไปเที่ยวป่าเที่ยวเขา
ของท่าน เห็นไหม เวลาพระของเรา เวลาอยู่วัดอยู่วา ศึกษาเล่าเรียนตำรับตำรา แล้วก็ประพฤติ
ปฏิบัติขึ้นมาก็เก๋ๆ กังๆ ก็ตัดสินใจได้ไม่ถูก เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านออกไปในป่าในเขา
ท่านไปศึกษากับอะไร? ท่านไปศึกษากับต้นไม้ ไปศึกษากับสัตว์ป่า ไปศึกษากับสภาวะแวดล้อม
อย่างนั้น ศึกษาเพื่ออะไร? ศึกษาเพื่อให้จิตท่านสงบ พอจิตสงบแล้ว จิตสงบนี้จิตเป็นกลาง
จิตเป็นกลางมันไม่เข้าข้างตัวเอง

ถ้าจิตเป็นกลาง ไม่เข้าข้างตัวเอง ท่านก็แยกแยะแล้ว อะไรควร อะไรไม่ควร อะไรควรไม่
ควร ท่านปฏิบัติของท่าน แล้วท่านก็ศึกษาดำรงที่หลัง เทียบเคียงกันๆ เวลาเราศึกษาดำรงตำรา
ขึ้นมา เราจะทำคุณงามความดีของเรา ศึกษาขึ้นมาแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าอย่าง
นั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าอย่างนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าอย่างนั้นคือ
ธรรมวินัย กิเลสของเรามันพอใจอย่างไร มันก็จะว่าประสาตามกิเลสของเรา กิเลสในใจเราว่าสิ่งนี้
ถูกต้อง ถ้าศึกษาแล้วอย่างนี้พอใจ อย่างนี้พระพุทธรเจ้าพูดถูกต้อง ถ้าเราศึกษาแล้ว ถ้าเราไม่พอใจ

เราก็อ้างถึงนี่พระพุทธเจ้าพูดผิดๆ มันมาจากการเติมแต่งเข้ามาในพุทธศาสนา ก็ว่ากันไป เห็นไหม
นี่ศึกษาตามตำรามันถึงง

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านออกประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านค้นคว้าในป่าในเขาของ
ท่าน ท่านไปค้นคว้าในภูเขา ในที่ถ้ำถ้ำของท่าน เพื่อแผดเผากิเลส แผดเผาความอยากได้ อยากดี
อยากเด่น อยากดังในใจ พอแผดเผา นี่เพื่อให้มันสงบระงับเข้ามา ถ้าสงบระงับเข้ามา ท่านศึกษา
ของท่านจนประสบความสำเร็จของท่าน ท่านประสบความสำเร็จของท่าน ท่านถึงวางธรรมและ
วินัย วางข้อวัตรปฏิบัติไว้

เราเป็นพระป่า เราเป็นพระกรรมฐาน เราเลยวางข้อวัตรปฏิบัติไว้ เวลาใครมาวัดมาว่านี่
ใครมาถึงก็บอกว่า “จะมาถึงวัดที่วัดนี้ จะมาถึงวัดที่วัดนี้ทำอย่างไร ต้องขอศีลไหม”

ขอศีลมันก็ขอตามอาราธนาไง อาราธนา หลวงตาบอกว่าพออาราธนาศีลเสร็จแล้วมันก็
เป็นศูนย์ไง ขอศีล ๕ มันก็ได้ศูนย์ ๕ ขอศีล ๘ มันก็ได้ศูนย์ ๘ มันได้แต่เลขศูนย์ เพราะมันไม่
เข้าใจไง มันไม่ทำตามความเป็นจริงของมันไง

เวลามาวัด เวลาหลวงตาท่านไม่ค่อยให้ศีล ท้ายๆ นี่ไม่ค่อยให้ศีล แต่เริ่มต้นยังต้องให้อยู่
ให้เพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นศาสนพิธี ศาสนพิธี ศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ ศาสนธรรม ศาสน
ธรรม เห็นไหม ศาสนา คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าถึงศาสนธรรม เรา
ปฏิบัติกัน นี่พระทั่วไปก็จะบอกว่า เวลาพระสายกรรมฐาน เวลาเทศน์ก็ไม่พูดเรื่องศีลเลย มันก็ไป
ทำเลย ก็เลยละเลย คนก็เลยไม่เข้าใจอะไรเลย นั่นเขาว่ากันนะ เขาเสียคติมีอยู่ เขาบอกว่า “พระป่า
นี่ไม่พูดถึงศีลเลย เวลาพูดถึงสมาธิ พูดถึงปัญญาไปเลย ก็ต้องพูดถึงศีลก่อนสิ”

พูดถึงศีล เวลาไปวัดนี้ เวทนามันคืออะไร จะมาเรียนศัพท์กันไง บุญมันเป็นอย่างไร บาป
มันเป็นอย่างไร ไม่บอกว่าทุกขมันเป็นแบบใด เวลาทุกข์ในใจมันเป็นแบบใดละ ทุกข์ในใจเรานะ
นี่ถ้าทุกข์ในใจเรานะ มาวัดกรรมฐาน เขาแบบว่าให้วิริตติเอา เห็นไหม เวลาเรามีศีลสมบูรณ์มาแล้ว
เพราะเรามีใจของเราสมบูรณ์มาแล้ว ถ้าเรามีศีลของเราหนึ่ง อย่าโกหก อย่าสอพลอ ทำอย่างนี้
ไม่ได้ เพราะศีลเรามีอยู่แล้วไง

นี่อย่างจู้จี้จ้าน ถ้าเราจู้จี้จ้านนะ เพราะถ้ามันจู้จี้จ้าน นี่เรามาหาอะไรกัน เรามาหาวัดปฏิบัติ
ใช้ไหม ถ้าเราหาวัดปฏิบัติ ปฏิบัติที่ไหน? มันก็ปฏิบัติที่ใจ ถ้าใจมันสงบระงับแล้วมันจะมีสิ่งใดที่

เราจะต้องไปอุ่นว้ายอีก วัดนี้เขารับคนไว้ยู่วัดทำไม เขารับคนไว้ยู่วัดเพื่อปฏิบัติ ถ้ารับคนไว้ปฏิบัติ หน้าที่การงานในวัดนี้เขามีเจ้าหน้าที่ทำของเขาอยู่แล้วทุกๆ ตำแหน่งหน้าที่ เราไม่มีหน้าที่หน้าที่ของเราคือหน้าที่ปฏิบัติอย่างเดียว เขารับไว้ปฏิบัติ เขาไม่ได้รับไว้ทำอย่างอื่น ถ้าทำอย่างอื่นนะ เขาจะขอร้องเป็นคราวๆ ไป

อย่างเช่นหลวงตานะ ท่านออกมาช่วยชาติ ถ้าขณะออกมาช่วยชาตินะ ท่านยังไม่ให้พระในวัดให้มายุ่งเลย ท่านพูดเองว่า “เรายังกันไว้ เห็นไหม ทางโลกก็ไม่ให้เสีย ทางพระก็ไม่ให้เสีย แล้วเวลามีความจำเป็น เพราะการทำงานมันก็ต้องมีหนักมีเบาใช่ไหม เวลามันหนักขึ้นมามันต้องการคนช่วยเหลือ ผมก็จะขอร้องเป็นครั้งเป็นคราว” หลวงตาท่านพูดอย่างนี้นะ ท่านพูดกับพระในวัดปฏิบัติของท่าน “ถ้าถึงเวลาแล้ว ผมจะต้องการความช่วยเหลือ ผมจะขอร้องพวกท่านเป็นครั้งเป็นคราว แต่ผมไม่ให้พวกท่านมายุ่ง ผมไม่ให้พวกท่านมายุ่ง” ท่านพูดคำนี้นะ

หลวงตาท่านพูดเป็นธรรมนะ ถ้าจิตใจคนเป็นธรรม ฟังแล้วมันซาบซึ่งมาก “ผมไม่ให้พวกท่านมายุ่ง พวกพระที่ปฏิบัติก็ให้ปฏิบัติไป ดูแลรักษาใจของตัวเอง แล้วถ้าเวลามีความจำเป็นขึ้นมา ผมจะขอร้องเป็นครั้งเป็นคราว” ไอ้เรื่องที่จะไม่ช่วยเหลือกัน มันเป็นไปได้หรือ ถ้ามันจะช่วยเหลือกัน ถึงเวลาช่วยเหลือกัน มันก็ช่วยเหลือกันเป็นครั้งเป็นคราว แต่ถ้าไม่ใช่เป็นครั้งเป็นคราว มันไม่ใช่หน้าที่ของเรา เรามีหน้าที่อะไร เรามานี้เรามีหน้าที่อะไร เรามานี้เราหาวัดใช่ไหม เราหาวัดที่เข้มงวดใช่ไหม เราหาวัดที่ประพฤติปฏิบัติใช่ไหม ถ้าเราหาวัดอย่างนั้น ทำไมเราไม่ดูใจเรา

คูตี หลวงปู่ฝั้นท่านบอกว่า “ข้อวัตรคือวัดใจ” วัดใจของเรานี้แหละ ใจของเรามันโลเลไหม ใจของเรามันเข้มแข็งไหม วัดที่นี้ นี่เราไปวัดกัน ก็ไปคูที่วัดใจ นี่เขามาวัด นี่ไม่ใช่วัด นี่เป็นสวนชาวบ้าน เพราะมันไม่มีโบสถ์ ไม่มีวิหาร มันไม่มีช่อฟ้าใบระกา อย่างนี้เป็นวัดหรือ...นั่นศาสนวัตถุ ศาสนวัตถุนะ ถ้าจิตใจของคนอ่อนแอ จิตใจของคนไม่มีหลักมีเกณฑ์ มันก็จะไหลตามไป จะสร้างวัดก็ต้องสร้างโบสถ์วิหาร ต้องสร้างอย่างนั้นขึ้นมามีถึงจะเป็นวัดใช่ไหม

ถ้าศาสนวัตถุ คูวัดร้างดี คูตี ไปทางเหนือ เขาสร้างกันมา สมัยที่ชุมชนเขาเข้มแข็ง เขาจะสร้างวัดมหาศาลเลย พอชุมชนนั้นเขาต้องเคลื่อนย้ายไป เพราะมันเป็นภัยพิบัติต่างๆ เขาต้องเคลื่อนย้ายของเขาไป วัดนั้นเป็นวัดร้างทั้งนั้นเลย แล้วทำไมไม่ไปเฝ้ากัน ไม่ไปเฝ้าวัดคูที่เขาตั้งกัน

มา นี่ไอ้ก่อนหิน ทำไมไม่ไปดูแล แต่เวลาวัดนี้เขาวัดที่มีชีวิตใจ วัดคือข้อวัตรปฏิบัติ ถ้าข้อวัตรปฏิบัติมันเข้มแข็งใช่ไหม คนคนนั้นจะเป็นคนดี วัดนั้นนะวัดดี วัดดีคือวัดอะไร? วัดกลางหัวใจใจ

พุทธะ ผู้ใดเห็นธรรมผู้ นั้นเห็นตถาคต พุทธโง่ๆ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้าใจมันเบิกบานแล้ว มันชื่นชม คุณิ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านศึกษาเอาจากในป่าในเขา ท่านไม่ได้ศึกษาจากตำรา ท่านไม่ได้คลุกคลีอยู่ในหมู่คณะ ทำไมท่านวางข้อวัตรปฏิบัติไว้ให้เราประพฤติปฏิบัติกัน ทำไมท่านวางข้อวัตรไว้ให้ขัดเกล้ากิเลส ทำไมท่านไม่สุขหัวกัน ไม่สุขหัว ไม่สอพลอ ท่านอยู่ในป่าในเขา ท่านไปสอพลอใคร

หลวงปู่มั่นท่านอยู่ที่หนองผือ ใครจะทำบุญกับหลวงปู่มั่นต้องซื้อทางเข้าไป ต้องซื้อถนนเข้าไป เพราะผู้เฒ่าผู้แก่เดินเข้าไปไม่ไหว เพราะมันเป็นคันนา เขาต้องจ้างเกวียนบรรทุกขึ้นไป แล้วพาญาติโยมเข้าไปทำบุญกับหลวงปู่มั่น ท่านสอพลอใคร ท่านหวังให้ใครมาทำบุญกับท่าน ท่านทำเพื่ออะไรนะ ท่านทำเพื่อความเข้มแข็งของศาสนา กลิ่นของศีลมันหอมทวนลม กลิ่นของศีล กลิ่นของธรรมหอมทวนลม ท่านอยู่ที่ไหน ใครๆ ก็อยากจะไปทำบุญกับหลวงปู่มั่นๆ เทวดา อินทร์ พรหมยังต้องมาฟังเทศน์ท่าน แล้วเราทำอะไรกัน เราทำอะไรกัน

เรามาอยู่วัดนี้อยู่เรื่องอะไร มาขออยู่วัดนี้มาขอทำอะไร ถ้ามาขออยู่วัดก็ขอมาเพื่อปฏิบัติใช่ไหม นี่เรื่องปัจจัยเครื่องอาศัยผู้ที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบ หัวหน้ารับผิดชอบ ถ้าหัวหน้ารับผิดชอบ หัวหน้าเขาดูแลของเขาเอง ถ้าหัวหน้าเขาดูแล ถ้าขาดแคลน มันต้องขาดแคลนไปทั้งวัด ถ้าหัวหน้ามันแล้ว หัวหน้ากินอยู่คนเดียว หัวหน้ารักษาอยู่คนเดียว ไอ้ลูกวัดไม่มีจะกิน ท้องแข็งนั้นนะ หัวหน้าใช้ไม่ได้ ถ้าหัวหน้ามันเสพสุขอยู่คนเดียว แล้วมันทิ้งให้ลูกน้องมันท้องแข็ง ทิ้งให้ผู้ที่ปฏิบัติไม่มีจะกิน ต้องจับหัวหน้าไปตัดหัว ถ้าหัวหน้ามันไม่ดี

ถ้าหัวหน้ามันดี เขาว่างคติกขาของเขาไว้แล้ว แล้วทำไมมาจู้มาจ้านกัน ทำไมมาจู้จ้านในวัดนี้ เวลามานี้มาเพื่ออะไร? ก็มาเพื่อปฏิบัติทั้งนั้นแหละ เวลามาทอดอยู่นะ ขอแล้วขออีก แล้วเวลาอยู่แล้วทำไมไม่ดูแลตัวเอง ไม่ดูแลใจของตัวเอง ถ้ามันดูแลใจของตัวเอง นั่นถึงเป็นธรรม

ฉะนั้น เวลาขอศีลๆ เริ่มต้น ศีล ๕ ก็ให้บริสุทธิ์ก่อน ถ้าศีล ๕ มันบริสุทธิ์นะ เรามีศีลของเราอยู่แล้ว ศีลของเราเนี่ยเราวิริตเอา ถ้าวิริตขึ้นมา ศีลก็บริสุทธิ์ ไอ้ศีลมันเป็นศูนย์กลางนะ พุคอะไรไม่มี คำจริงเลย โลเล ล่อกล่อกไปหมดเลย จู้จ้านไปหมด ไอ้มันฉลาด

หลวงตาท่านห่วงพระมาก เวลาพระจะไปลาจากท่านออกไปนะ ท่านบอกให้ไปวิเวก กลับมา พอลกลับมา กลับมาแล้วท่านถามว่าไปวิเวกมา ได้ยาเสพติดมาหรือได้ธรรมมา ถ้าได้ยาเสพติดมา ก็เหมือนพวกเราไปเที่ยวต่างประเทศ พอไปเที่ยวต่างประเทศ ไปซาบซึ่งภาพิโดมา มันฝังใจมา

นี่ก็เหมือนกัน พอเราออกไปวิเวก ไปดูสิ่งใด ไปเที่ยวเร่ร่อน กลับมา “ที่นั่นก็คืออย่างนี้ ที่นั่นก็คืออย่างนั้น โอ๊ย! ที่นั่นประเสริฐมาก ที่นั่นมันเจริญรุ่งเรือง” นี่ได้ยาเสพติดมา แต่ถ้าได้ธรรมมานะ เวลาไปวิเวก ไปไหนมา ไปป่าไปเขา มา ไปทรมานกิเลส มา ไปบิณฑบาตกับชาวบ้าน มีบ้างไม่มีบ้างนะ โอ๊ย! กิเลสมันคืนรน มันอยากจะไปอยู่ที่สุขสบาย แล้วถ้าพอตั้งสติ มีขันติธรรม สู้ทนกับมัน เวลาจิตมันสงบขึ้นมา มันมีความสงบระงับ เวลามันออกใช้ปัญญาขึ้นมา ปัญญามันแยกแยะ โอ๊ยโฮ! มันซาบซึ่งในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันอยู่ในป่าในเขา มันธรรมสังเวช มันสลดสังเวช มันเห็นว่าโลกนี้เป็นที่เร่าร้อน นี้อยู่กับโลกโดยไม่ติดโลก

เวลาออกไปเที่ยววิเวกมานี้ได้ธรรมมาหรือได้ยาเสพติดมา ถ้าได้ยาเสพติดนะ ไปดูแต่ความเจริญรุ่งเรืองของที่นั่น ที่นั่นเจริญรุ่งเรือง ที่นั่นต่ำต้อย ที่นั่นอึดอัดขาดแคลน นี่ไปได้ยาเสพติดมา แต่ถ้าไปได้ธรรมมา ไปได้ธรรมมา ไปได้หัวใจมา เราออกธุดงค์กัน เราแสวงหากัน แสวงหาตัวตนของเรา แสวงหามานะ เราอยู่กับเรา จิตมันคือด้าน อยู่กับหมูกับคณะ มันนอนใจ มันจะหวังพึ่งคนอื่นไปหมดเลย มันไม่เห็นตัวมันเอง

เวลามันไปอยู่ในป่าในเขานะ มันไปถึง มันกลัวผีกลัวสาว กลัวสัตว์ร้าย กลัวต่างๆ มันไม่กล้าคิดนอกเรื่อง มันคิดพุทโธๆ เพราะมันกลัวภัย พอมันกลัวภัย มันจะกลับมาอยู่กับพุทโธๆ เพราะจิตมันไม่ไปกว้านเอาอะไรมาเผาตัวมันเอง มันอยู่กับคำบริกรรมพุทโธๆ มันก็ต้องสงบเป็นธรรมดา พอจิตมันสงบเข้าไปแล้ว แต่พวกเรา เวลาครูบาอาจารย์ท่านตั้งกรอบกติกาคะไรขึ้นมา “อันโน้นก็ไม่ดี อันนี้ก็ไม่ได้ อันนี้ก็ไม่ชอบ ไม่ดีไปสักอย่างเลย”

อันนั้นมันเป็นยาพิษ อันนั้นมันเป็นภัย เป็นภัยที่จะมาเผาใจของตัวเอง แต่ตัวเองไม่รู้เท่าทันตัวเอง พยายามไปแสวงหาสิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยมาเผาตนตัว แล้วครูบาอาจารย์ท่านรู้ของท่าน ท่านพยายามกันเอาไว้เนะ เราก็ไปกว้านมาเผาตัวเอง แล้วบอกว่า “อันนี้เป็นการช่วยเหลือนะ อู๊ย! มาอยู่กับหลวงพ่อก จะช่วยเหลือหลวงพ่อก ทำให้หลวงพ่อกทั้งนั้นเลย”

ถ้าหัวหน้ามันแล้ว มันขาดแคลนไปทุกอย่าง ถ้าหัวหน้ามันเป็นธรรมนะ เห็นไหม หลวงตาจะบอกว่า ผู้นำ ผู้นำนี้หายาก ถ้าผู้นำที่เป็นธรรม มันเป็นธรรมอยู่แล้ว เป็นธรรมอยู่แล้ว ในการประพฤติปฏิบัติมันแผดเผา ตบะธรรม ตบะธรรมมันต้องแผดเผากิเลสสิ ไม่ใช่มาชุมนุมอยู่กับกิเลส มานอนจมอยู่กับมัน อยากกิน อยากอยู่ อยากนอนสะควกสบาย มานอนจมอยู่กับกิเลส อันนั้นมันเป็นการปฏิบัติธรรมหรือ การปฏิบัติธรรม ถือศีล ๘ ศีล ๘ เขาก็ไม่กินกลางวันแล้ว ถ้าถือธุดงค์วัตร มันไปไหนล่ะ แล้วเราบอกว่าเราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน ลูกศิษย์กรรมฐานทำกันอย่างนั้นหรือ

ทีนี้เรามาอยู่กับสังคมไซ้ใหม่ นี่มาใหม่ๆ คนที่มาใหม่ๆ เขาก็ไม่รู้ของเขา เวลาเขามาใหม่ๆ ก็เป็นเรื่องธรรมดา มีคนมาขออยู่ปฏิบัติเยอะมาก แล้วผมขอเอาปิกนิกมาด้วยนะ ทุกคนมาแล้วจะเอาคร้ามมาด้วย...ของอย่างนี้มันสั่งได้ โลกเขามีเยอะแยะไปหมด เห็นไหม สั่งมาสิของทางโลกจะเอาอะไรก็ได้ สั่งมาได้ทั้งนั้นแหละ แต่ศีล สมาธิ ปัญญาไปสั่งเอามาจากไหน เวลาเกิดขึ้นมานี้เป็นปัจจัยตั้ง ๕ ประโยค ๑๐ ประโยค ศีลยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่งบาลีได้ทั้งหมดเลย เขายังไม่รู้ตัวจริงของศีล ของสมาธิ ของปัญญาเลย เขาได้แต่ชื่อมันมา ได้แต่ชื่อ ได้แต่นามมันมา ไม่ได้ตัวจริงมา

ถ้าได้ตัวจริงมา เห็นไหม นี่มันเป็นปัจจัยตั้ง มันสำรอก มันธรรมสังเวช มันคายออก นี่ถ้ามันคายออกนะ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเป็นตัวจริงนะ แต่ไอ้ของมันชื่อ ไปเรียนแต่ชื่อ เรียนกฎหมายก็เรียนท่องจำมา ไม่ได้ว่าความ ไม่ได้แก้ไข แก้ให้คนพ้นจากกรรมยัง ไม่ได้พ้นจากคดี ถ้าใครว่าความพ้นจากคดี นั่นล่ะเขาเรียกได้เรียนกฎหมายมา ใช้กฎหมายตามความเป็นจริง อันนี้ท่องจำมาๆ นี่ก็เหมือนกัน ๕ ประโยค ๑๐ ประโยค ก็ได้แต่ชื่อมันมา พอชื่อมันมา ก็ไม่สามารถจะแก้ไขสิ่งใดในหัวใจได้ นี่ก็มาสำคัญตน นอนจมอยู่กับมันไป

เราแสวงหาวิδες เรามันสังเวชไป เวลาเราอดสำห้ ถ้าเราจะไหลตามโลกไป เราหลับตาข้างหนึ่ง อู๋! คนชอบใจทั้งนั้นแหละ ไอ้มันลิม ๓ ตา เรานี้ไม่ใช่ ๒ ตา มาเถอะ อัดหมดแหละ มากี่เพื่อมาเจตนาดีทั้งนั้นแหละ แต่ทำไมให้กิเลสมันจีหัวขนาดนั้นล่ะ หน้าที่เราคืออะไร ทางจงกรมนั่งสมาธิทำไมไม่ทำ หน้าที่ย่างอื่นมันมีผู้ดูแลอยู่แล้วทั้งนั้น ต้องดูแลสิ อย่างจู้จ้าน วัดไม่ใช่ศาลา โโกหก เอวัง